

ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ В СВІТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

М.О. Алексєєв, І.М. Удовик, С.А. Ус
(Україна, Дніпро, НТУ «Дніпровська політехніка»)

Постановка проблеми. Сучасні тенденції у розвитку української системи вищої освіти спрямовані на включення її в європейський освітній простір й приведення у відповідність до стандартів ESG [3,6]. При цьому однією із найважливіших складових навчального процесу є оцінювання навчальних досягнень студентів. Воно є системоутворюючим компонентом управління якістю навчання і полягає у встановленні ступеня відповідності нормам якості між метою та результатом навчання.

Підвищення уваги суспільства до забезпечення якості освіти сьогодні надає нового сенсу процедурі оцінювання. Вона наразі втрачає функції лише виявлення недоліків, але повинна сприяти підвищенню активності студентів і мотивації їх до подальшого розвитку, слугувати засобом зворотного зв'язку між студентами і викладачами, який дозволить впливати на навчальний процес и буде сприяти покращенню його якості. Тому виникає необхідність переглянути існуючі практики оцінювання і визначити основні ідеї які забезпечують розвиток системи оцінювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам оцінювання у вищій школі приділено увагу у багатьох роботах вітчизняних та зарубіжних вчених [7]. Ці публікації стосуються не тільки розробки і аналізу нових методик оцінювання, але й зміни філософії оцінювання в цілому. Так в роботі [8] підкреслюється необхідність застосування інноваційних технологій в оцінюванні студентів, в дослідженнях [1,4] підкреслюється необхідність «петлі якості»: оцінка – програма поліпшення – реалізація – оцінка, коли оцінка слугує відправною точкою для особистісного розвитку студента та покращення його досягнень.

Мета дослідження. Виявити можливі проблеми реалізації процедури оцінювання навчальних результатів студентів і можливості для її розвитку.

Виклад основного матеріалу. Оцінювання – це контроль якості освіти; інструмент, що дозволяє визначати розвиток, прогрес у викладацькій діяльності; спосіб корекції діяльності студентів, за допомогою якого викладач визначає рівень відповідності їх досягнень результатам навчання. Роль оцінювання у системі вищої освіти можна сформулювати у такий спосіб: Воно

- забезпечує студентів а також інші зацікавлені сторони інформацією про якість навчання, досягнення студентів і стандарти курсів;
- допомагає викладачам і студентам зосередитися на викладанні та навчанні;

– визначає заходи, які дозволяють студентам розвивати вид знань, умінь і професійних компетенцій, котрі будуть давати їм можливість продемонструвати свої досягнення ключових цілей і результатів вивчення курсу;

– дозволяє викладачам слідкувати за ходом навчання студентів;

– під час курсу, забезпечує зворотний зв'язок студентам про те, як вони можуть поліпшити свою роботу, і дозволяє співробітникам адаптувати зміст, темп, і характер їх педагогічної діяльності в світлі студентів

Тобто для студентів оцінювання повинно бути не фінальною крапкою у вивченні певного курсу, а відправним пунктом до подальшого розвитку їх як особистостей і професіоналів. такий підхід повністю відповідає вимогам стандартів забезпечення якості освіти ESG і нового Закону України про освіту, які підкреслюють активну участь студентів на всіх етапах освітнього процесу, від розробки освітніх програм, до атестації, зокрема і у формуванні процедури оцінювання. Але на жаль студенти в більшості випадків є пасивною стороною процесу, хоча оцінювання є невід'ємною частиною їх навчання. Необхідно таким чином, створювати умови за якими студенти не будуть сприймати оцінку тільки як вимір продуктивності їх досягнень, але і як засіб навчання, який повинен скеровувати і підтримувати їх, щоб допомогти розширити свої можливості і поліпшити свою роботу. Тобто оцінювання повинно стати «рушійною силою» навчання студента в системі вищої освіти. Студенти хочуть і повинні працювати добре, і вони повинні бути впевнені що оцінка буде засобом, за допомогою якого їх досягнення вимірюються і визнаються як всередині університету так і в світі в цілому. Це викликає необхідність зміни також і в засобах оцінювання. Тому разом із традиційними методами (наприклад, письмовий екзамен), які перевіряють кількість засвоєних студентом знань, все більш широкого застосування набувають інноваційні методи, метою яких є перевірка того як може студент застосовувати набуті знання[1, 5, 8]. Прикладом таких методів є спільна робота над проектом, індивідуальні навчальні або дослідницькі завдання, участь у конкурсах і т.і.

З точки зору викладача, розвиток системи оцінювання повинен давати йому можливість покращити свою роботу, обрати правильні педагогічні прийоми, слугувати засобом «зворотного зв'язку».

Висновки. Таким чином оцінювання буде найбільш ефективним, коли ...

1. Оцінювання використовується для залучення студентів в процес навчання, сприяючи підвищенню його продуктивності;

2. Зворотний зв'язок використовується для активного поліпшення процесу навчання;

3. Студенти і викладачі стають відповідальними партнерами в навчанні і в оцінюванні;

4. Студенти включені в практику оцінювання та культури вищої освіти

5. Процедура оцінювання якості навчання знаходиться в центрі предмета і розробки освітніх програм;

6. Оцінювання забезпечує інклюзивне та достовірне уявлення про досягнення студентів.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ:

1. Горова А.І. Оцінювання навчальних досягнень студентів як спосіб підвищення їх навчально-пізнавальної діяльності / А.І. Горова АВ. Павліченко СІ. Кулина ОЛ. Шкретко // Удосконалення системи моніторингу забезпечення якості вищої освіти України: зб. тез доповідей наук.-практ. конф., квітень 2013 р., Дніпропетровськ/ М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Держ.вищ.навч. закл. «Нац. гірн. ун-т». – Д.: ДВНЗ «НГУ», 2013. С. 120-122.
2. Дашковська ОВ. Процедури та принципи оцінювання навчальних досягнень студентів / О.В. Дашковська Т.О Письменкова ВО.Салов //Удосконалення системи моніторингу забезпечення якості вищої освіти України: зб. тез доповідей наук.-практ.конф., квітень 2013 р., Дніпропетровськ/ М-во освіти і науки молоді та спорту України, Держ.вищ.навч. закл. «Нац. гірн. ун-т». – Д.: ДВНЗ «НГУ», 2013. С. 123–129.
3. Закон України про вищу освіту [Електронний ресурс]// – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
4. Краснова Т. И Оценивание учебной деятельности студентов /Т.И. Краснова// Аналитический обзор международных тенденций развития высшего образования – 2003. – № 6. – С. 45–53.
5. Полежаев ВД. Портфолио студента как инструмент создания индивидуальной траектории обучения /В. Д Полежаев, М В Полежаев // Современные наукоемкие технологии. – 2008. – № 3 – С. 77–78.
6. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ “ЦС”, 2015. – 32 с.
7. Удосконалення системи моніторингу забезпечення якості вищої освіти України: зб. тез доповідей наук.-практ. конф., квітень 2013 р., Дніпропетровськ / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Держ.вищ.навч. закл. «Нац. гірн. ун-т». – Д.: ДВНЗ «НГУ», 2013. – 369 с.
8. Ширшова ИА. Оценивание учебных достижений студентов: современные тенденции. / И.А.Ширшова // Ученые записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского. Серия «Проблемы педагогики средней и высшей школы». Том 26 (65). 2013 г. № 1. С. 205 – 215.
9. З. У. «Про ліцензування видів господарської діяльності»;
10. Постанова Кабінету міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»;
11. Постанова Кабінету Міністрів України (від 15.04.2015 р. № 244 «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти»);
12. Статут НАЗЯВО